

فارسی عمومی

درسنامه دانشگاهی

۱۴۰۳

برداورندگان:

دکتر سروناز دلک . زهرا خرمانی

سرشناسه: ملک، سروناز، ۱۳۵۵، - گردآورنده
 عنوان و نام پدیدآور: فارسی عمومی (درسنامه دانشگاهی)/
 گردآورندگان سروناز ملک، زهرا خرمانی.
 مشخصات نشر: آمل: آرتینه، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۲۱۹ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۹۷-۳۹-۲
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۵ - ۲۱۹.
 موضوع: ادبیات فارسی - مجموعه‌ها
 موضوع: Persian literature -- Collection
 موضوع: ادبیات فارسی -- راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع: Persian literature - Study and teaching (Higher)
 شناسه اف‌سه: خرمانی، زهرا، ۱۳۵۹، گردآورنده
 رده بندی: PI ۰۰۰۳
 رده بندی دیویی: ۸۰۰
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱ ۱۳۹

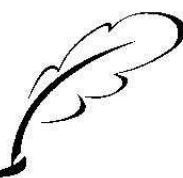

نشر آرتینه

فارسی عمومی درسنامه دانشگاهی

گردآورندگان: دکتر سروناز ملک، زهرا خرمانی
 طراح جلد و صفحه‌آرا: اعظم حسین‌زاده
 چاپ و صحافی: کوفلا
 نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
 شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیش گفتار ۹

فصل اول

- ۱۲ ادبیات حماسی (ذبیح‌الله صفا)
- ۱۴ پادشاهی که تاوس و رفتن او به مازندران (فردوسی/ شاهنامه)
- ۱۸ هفت خیل رستم (فردوسی/ شاهنامه)

فصل دوم

- ۳۲ ادبیات غنایی (سیروس/ میسر)
- ۳۳ حسرت (رودکی)
- ۳۴ نرگس شکفته (دقیقی)
- ۳۴ حصار نای (مسعود سعد)
- ۳۵ دام مکر (سنایی)
- ۳۵ نمودن شاپور صورت خسرو را بار اول (نظامی/ حسرت/ تیسیرین)
- ۳۷ بوی بی‌وفایی (عراقی)
- ۳۷ شیگرد (مولانا)
- ۳۸ بی‌توبه سر نمی‌شود (مولانا)
- ۳۸ وفا (عطار)
- ۳۸ دل سودایی (سعدی)
- ۳۹ عاشقان بیدل (سعدی)
- ۳۹ زبان آتشین (حافظ)
- ۴۰ آتش زهفته (حافظ)
- ۴۰ کوکب‌ها (جامی)
- ۴۱ تیغ دعا (وحشی بافقی)
- ۴۱ هجوم گریه (طالب آملی)
- ۴۱ درمانده (صائب تبریزی)
- ۴۲ داغ لاله (صائب تبریزی)
- ۴۲ رشته مهر (فاطمه زرین تاج)

۴۲	قلب مادر (ایرج میرزا)
۴۳	مرغ سحر (دهخدا)
۴۴	خونین جگران (شهریار)
۴۴	نوبهار عشق (رهی معیری)
۴۵	مرگ قو (مهدی حمیدی شیرازی)
۴۵	عشق جهان سوز (ملک الشعرای بهار)
۴۵	دشت پرمالال (هوشنگ ابتهاج)
۴۶	حتی به روزگار (شفیعی کدکنی)

فصل دوم

۴۸	ادبیات تعلیم (انصورتگر فسایی)
۴۹	سرای سپنج (رودکی)
۴۹	زمانه (رودکی)
۴۹	قبة گردنده (ناصر خسرو)
۵۱	بی نشان (خیام)
۵۱	چور روزگار (خیام)
۵۱	جام لطیف (خیام)
۵۱	جوشن صورت (خاقانی)
۵۲	داستان پادشاه نوید و آمرزش یافتن او (نظامی/ مخزن الاسرار)
۵۳	داستان باستان (سنایی/ حدیقه الحقیقه)
۵۴	عاشق شدن پادشاه بر کنیزک رنجور و تدبیر صحت او (موسوی/ مثنوی)
۵۷	حکایت ابوسعید مهنه با قایم (عطار/ منطق الطیر)
۵۷	حکایت درویش با روباه (سعدی/ بوستان)
۵۸	حکایت مرد کوتاه نظر و زن عالی همت (سعدی/ بوستان)
۵۸	عشق دروغین (جامی/ تحفه الاحرار)
۵۹	کارگر (ایرج میرزا)
۶۰	مست و هوشیار (پروین اعتصامی)
۶۰	کمال سخن (ملک الشعرای بهار)

فصل چهارم

۶۲	ادبیات معاصر (محمدرضا شفیعی کدکنی)
۶۵	ققنوس (نیما یوشیج)

۶۷	ری را (نیمایوشیج)
۶۸	عقاب (پرویز ناتل خانلری)
۷۱	مرگ ناصری (احمد شاملو)
۷۳	از این گونه مردن (احمد شاملو)
۷۴	آرش کمان گیر (سیاوش کسرائی)
۸۱	کوچه (فریدون مشیری)
۸۳	ارغوان (هوشنگ ابتهاج)
۸۵	زمستان (مهدی اخوان ثالث)
۸۷	سگ‌ها و گوسفندها (مهدی اخوان ثالث)
۹۰	ندای آغاز (سرباب سپهری)
۹۱	و پیامی در راه (سهراب سپهری)
۹۳	تولد دیگر (فروغ فرخزاد)
۹۶	فتح باغ (فروغ فرخزاد)
۹۸	حلاج (محمد رضا شفیعی کدکنی)
۹۹	دریایی (یدالله رویایی)
۱۰۰	سیب (حمید مصدق)
۱۰۰	من همیشه (احمد رضا احمدی)
۱۰۱	ماهی زلال پرست (محمد علی بهمنی)
۱۰۱	ماه و بلنگ (حسین منزوی)
۱۰۲	کلام (فرشته ساری)
۱۰۳	اشتیاق (قیصر امین پور)
۱۰۳	پوسیده زبان من (شیوا ارسطویی)

فصل پنجم

۱۰۶	ادبیات منثور (حسین رزمجو)
۱۰۸	ذکر بر دار کردن امیر حسنک وزیر رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ (ابوالفضل بیهقی / تاریخ بیهقی)
۱۱۱	در امانت نگه داشتن (خواجہ نظام الملک / سیاست‌نامه)
۱۱۱	انوشیروان و زنجیر عدالت (عنصر المعالی کی کاوس بن اسکندر / قابوس‌نامه)
۱۱۲	زاغی که بر بالای درختی خانه داشت (نصرت‌الله منشی / کلیله و دمنه)
۱۱۴	بوی جوی مولیان (نظامی عروضی سمرقندی / چهار مقاله)
۱۱۵	غفلت (محمد بن منور / اسرار التوحید)
۱۱۵	سر حق (محمد بن منور / اسرار التوحید)

۱۱۶		و عظ سعدی در جامع بعلبک (سعدی/ گلستان)
۱۱۶		پادشاه بیدادپیشه و وزیر ناصح (سعدی/ گلستان)
۱۱۷		ذکر بایزید بسطامی (عطار/ تذکره الاولیاء)
۱۱۸		آفرینش آدم (نجم‌الدین رازی/ مرصادالعباد)
۱۲۱		داستان بزرگمهر با خسرو (سعدالدین وراوینی/ مرزبان‌نامه)
۱۲۱		نهایت خساست (عبید زاکانی/ اخلاق‌الاشراف)
۱۲۲		مزدور زیرک (عبید زاکانی/ رساله دلگشا)
۱۲۲		حکایت صیاد (عبداللطیف طسوجی/ هزار و یک شب)
۱۲۴		روزنامه‌چی (علی کبر دهخدا/ چرند و پرند)

فصل ششم

۱۲۸		ادبیات داستانی (م. مدح/ ریاضیه)
۱۲۹		کیاب‌غاز (محمدعلی - مال زاده)
۱۳۷		مرده‌خورها (صادق هدایت)
۱۴۳		مردی که برنگشت (سیمین دانشور)
۱۵۰		سه‌تار (جلال آل احمد)
۱۵۳		صراحت و قاطعیت (بهرام صادقی)
۱۵۸		نقشبندان (هوشنگ گلشیری)
۱۶۴		انار بانو و پسرهایش (گلی ترقی)
۱۸۱		آینه (محمود دولت‌آبادی)

فصل هفتم

۱۸۸		مقاله‌نویسی
-----	-------	-------------

فصل هشتم

۱۹۴		گزارش‌نویسی
-----	-------	-------------

فصل نهم

۲۰۴		نامه‌نگاری
-----	-------	------------

فصل دهم

۲۱۰		نشانه‌گذاری
-----	-------	-------------

این کتاب برای سه واحد درس فارسی عمومی در دانشگاه تدوین شده است و حاوی نمونه‌هایی از نظم و نثر فارسی و آیین نگارش است و در برابر دریای بیکران ادب فارسی مشت‌ی از خروار. در گزینش این نمونه‌ها جنبه آموزشی، فراگیری و اهمیت ادبی آنها در نظر گرفته شده است تا نمونه‌های مناسبی از آثار ادبی در حد ضرورت در اختیار دانشجویان قرار گیرد و آنها بتوانند علاوه بر دلیستگی پیدا کردن نسبت به این آثار، آن گونه که شایسته است آنها را بشناسند، ارزش‌گذاری کنند و در جایگاه واقعی خود قرار دهند. گستردگی دامنه ادب فارسی امری بدیهی است؛ اما اگر دانشجویان بر همین نمونه‌های ارائه شده تسلط یابند، به خوبی آنها را بیاموزند و به جست‌وجو در افق‌های گسترده ادبیات ارزشمند فارسی ترغیب شوند، این کتاب به اهداف خود نزدیک شده است.

این کتاب بر اساس انواع ادبی به بخش‌های ادبیات حماسی، ادبیات غنایی، ادبیات تعلیمی، ادبیات منثور، ادبیات معاصر، ادبیات استانی و بخش آیین نگارش تقسیم شده است. در این نوع تقسیم‌بندی جای چور و چراغ، تراوانی وجود دارد و خالی از اشکال نیست؛ زیرا برخی بخش‌ها بر اساس محتوا و موضوع و برخی دیگر با مآل زمان دسته‌بندی شده‌اند. هدف از این نوع دسته‌بندی ارائه تصویری کلی و قابل فهم از ادب فارسی و آشنایی دانشجویان با بخشی از هویت ملی و میراث فرهنگی ما و درک صحیح این است. امید است این نوع تقسیم‌بندی به تسهیل در امر آموزش و یادگیری دانشجویان کمک کند و کارآمد باشد. پیش از هر بخش، مقدمه‌ای درباره آن نوع ادبی آمده است تا دانشجویان به شکل مناسبی با هر یک از انواع ادبی آشنا شوند و از طریق تطبیق آن با نمونه‌های مورد نظر به درک درستی برسند. این نمونه‌ها و تجزیه و تحلیل آنها با توجه به خصوصیات نوع مربوط بسیار مفید خواهد بود.

یکی از نیازهای اساسی دانشجویان آشنایی با اسلوب نگارش، متون نویسی، گزارش‌نویسی و نامه‌نگاری است، چرا که در انشای دانشجویان و نامه‌های رسمی آنان در نوشته‌هایشان خطاهای بارزی دیده می‌شود؛ از این رو کسب مهارت در نوشتن برایشان ضروری به نظر می‌رسد. بخش آیین نگارش می‌کوشد هرچند کوتاه و فشرده دانشجویان را با روش کاربرد نگارش مقاله، نامه و گزارش آشنا کند و شیوه‌های به کارگیری علائم نگارشی و کاربرد آن را بیازد. امید است که دانشجویان، بزرگ‌ترین سرمایه‌های کشورمان و چشم و چراغ امید برای آینده این مملکت به ادبیات فارسی علاقه‌مند شوند و بتوانند این مباحث را از طریق مطالعات شخصی خود نیز دنبال نمایند. لازم به یادآوری است مباحث این کتاب به گونه‌ای فراهم آمده است که برآورنده نیازهای دانشجویان در درس فارسی عمومی باشد تا هر یک به قدر وسع و استعداد خویش بتوانند از این کتاب بهره گیرند و در پهنه افقی گسترده‌تر و با بینشی علمی‌تر به مباحث آن بپردازند. قطعاً در چنین کتاب‌هایی نمی‌توان به طور کامل و وافی به هر مبحث پرداخت؛ زیرا دامنه گستردگی مباحث مانع از تحقق چنین مقصودی است.

گردآورندگان کتاب هرگز ادعا ندارند که این گردآوری بدون عیب و نقص و کامل است. بی‌شک تعداد کسانی که بتوانند بر این کتاب خُرده بگیرند و بر نقاط ضعف آن صحنه بگذارند، زیاد است، اما تعداد کسانی که از این کتاب بهره خواهند جست نیز اندک نخواهد بود.